

At bryde den uheldige spiral

Det har størst effekt, når arbejdsmiljøets aktører spiller sammen, opsummerer Anders Kabel, leder af Byggeriets Arbejdsmiljøbus, ét år efter afrejse

Byggepladser er lidt som myretuer. Der er en vrimmel af arbejdere med ret velafgrænsede opgaver, og de gør som de plejer – for det virker. Ofte er det de vant rutiner, der fører til branchens høje antal arbejdsulykker og udbredte nedslidning.

Hvis man vil pille ved 'plejer', skal de pæne og informative foldere fra BAR suppleres med en konkret indsats i felten: Man skal helt ud og stå på byggepladserne og udstikke en bedre kurs. Det gør Byggeriets Arbejdsmiljøbus (Bambus) – i fællesskab med BAR Bygge- og Anlæg og Arbejdstilsynet.

– Der skal en eller anden overleveringsforretning til, der gør det nærværende, siger lederen af Bambus, Anders Kabel. Det er der ligefrem international dokumentation for, argumenterer han.

– Den formidling, hvor man sender noget ud på et tidspunkt, der for modtageren er tilfældigt, har svære kår. Timingen er vigtig: Det, den og den håndværker står og roder med her, findes der faktisk en vejledning om.

” – Det er som om, at hvis det først begynder at gå galt, så er det selvforstærkende ”

ANDERS KABEL, PROJEKTLEDER FOR BAMBUS, BYGGERIETS ARBEJDSMILJØBUS, ET INITIATIV BYGGERIETS PARTER AFTALTE AT SÆTTE I GANG VED DE SENESTE OVERENSKOMSTFORHANDLINGER

– Man er nødt til at finde løsninger, som medarbejderne ikke oplever som noget bøvl – og det betyder, at man mange gange må gå meget konkret til værks. De 'pæne' pladser løser ofte problemerne undervejs – det kan man så sige er heldigt, men det er ikke sikkert, det går lige så godt næste gang.

Arbejdsmiljø i tilbuddene
Entreprenørerne tager i stigende grad kontakt til

Det er blevet langt mindre belastende for kroppen at sætte vinduer i med denne sugekop, som via et el-spil har løftet vinduet op til vindueshullet. Nu skal tømrerne blot hjælpe vinduet på plads, hvor de før skulle løfte de mere end 150 kg op og ind.

Bambus, og det kan bidrage til at det faktisk går endnu bedre næste gang.

– Vores rolle er koblet på dem, der betaler for os. Det er typisk entreprenørerne,

– Hvor står man, hvad er situationen, hvilke hensyn skal man tage til arbejdsmiljø og kunne man gøre det på en smartere måde. Vi har også kontakt til professionelle

rådgivere og hjælper mange gange med at finde en arbejdsmiljørådgiver, som vil passe til den konkrete virksomhed.

Løsningen er mangfoldighed

Bambus er ikke noget columbusæg, der med ét løser branchens arbejdsmiljøproblemer.

– Der findes ikke ét svar på, hvordan man påvirker arbejdsmiljøet. Den rigtige løsning er snarere at anvende

mange forskellige kanaler. Derfor prøver vi at koordinere med andre tiltag. Når Arbejdstilsynet fokuserer indsatsen på ergonomi og psykisk arbejdsmiljø, så prøver vi at bakke op. Om kort tid laver BAR en indsats mod støj – i den periode taler vi også mere støj med byggepladserne, forklarer Anders Kabel.

Der er ikke noget formelt samarbejde med Arbejdstilsynet. Men Bambus ved, hvornår håndværkerne bliver frustrerede.

– Vi taler med Arbejdstilsynet om de praktiske aspekter ved de krav, de kommer med. Hvis en tilsynsførende siger, at der er udviklet en bestemt gipshejs, så kan vi indvende, at i de og de tilfælde kan man ikke bruge den.

På den måde opstår der et ping-pong mellem Bambus og Arbejdstilsynet.

Starten er altafgørende

Det har slået BAMBUS'erne, at mønstret for det gode og mindre gode arbejdsmiljø ikke deler virksomhederne i 'de gode' og 'de onde':

– Vi bruger relativt meget tid på de steder, hvor der er problemer. Men vi forsøger også at finde ud af: Er der noget bagvedliggende – er det lidt tilfældigt, at det ser pænt ud. I de tilfælde går vi fra den umiddelbare fremtoning på byggepladsen til noget forebyggende. Det slående er, at vi møder rigtig mange velfungerende byggepladser – og nogle, hvor det er meget dårligt. Men mange af de samme medarbejdere kan godt gå igen.

– Det er som om, at hvis det først begynder at gå galt, så er det selvforstærkende. Man kommer ind i en

uheldig spiral, som er ufatteligt svært at rette op på. Det bygger ofte på dårligt udbudsmateriale og en dårlig plan for sikkerhed og sundhed.

Hår på brystet

Det går galt, når de projekterende ikke stiller krav over for bygherren om at tænke i arbejdsmiljø:

– Det kræver mange hår på brystet at mande sig op mod en bygherre i den nuværende situation, i hvert fald indtil underskriften er i hus. Og så er det for sent – eller svært at lave om. Det har noget at gøre med kulturen i branchen – når først man har fået et godt tilbud om at leje en maskine billigt, så kører det.

Det går rigtig galt, når sikkerheds- eller byggelederne samtidig er meget uerfarne, og deres muligheder for at kunne varetage rollen som sikkerhedskoordinatorer er begrænsede.

– Sikkerhed koster penge, og hvis man ikke har mulighed for at kunne disponere over nogle midler, så bliver problemerne ikke løst.

Arbejdsmiljø bliver dermed projektafhængigt – bundet op på bygherrens erkendelse af at have ansvar for arbejdsmiljøet.

Håbet er, at Bambus med tiden kommer til at dække hele byggebranchen. Lige nu er fx malere, VVS'ere og elektrikere ikke med. ■

Jeg er bange for at det er nødvendigt

Navnlig brancher, der minder om byggeriet, kan få udbytte af at efterligne BAMBUS, vurderer Anders Kabel

Bambus – Byggeriets Arbejdsmiljøbus – opstod i forbindelse med den seneste overenskomst mellem byggeriets parter. Bambus består af otte konsulenter fordelt geografisk i landet, alle med baggrund i bygge- og/eller rådgivningsbranchen.

– Jeg er bange for at det langt hen ad vejen er en nødvendig metode, for man slipper ikke for den konkrete overlevering af viden til virksomhederne, siger Bambus' projektleder, Anders Kabel.

Mange brancher minder meget om bygge- og anlægsbranchen og har fuldstændig de samme problemer. Kendetegnene er bl.a. små virksomheder og en lille stabsstruktur. Det gælder fx serviceområdet og landbruget.

– BST-systemet fik i den sidste fase lidt af den samme rolle – at være opbyggende sammen med virksomhederne.

Det væsentlige er, at en arbejdsmiljøinstans oprettes i enighed og løftes ud af systemet.

Polsk byggearbejder pisker limprodukt sammen uden sikkerhedsudstyr.

– Nogle gange kan det være en fordel ikke at være en del af fnidderen – vi kan være mere objektive end de

interne folk. Det, mange af sikkerhedslederne har været

Fortsættes næste side

Arbejdsmiljøuddannelsen

for medlemmer af sikkerhedsorganisationen tilbydes til kr. 5.250,- pr. deltager i 31 forskellige byer, samt som virksomhedskurser afholdt for den enkelte sikkerhedsorganisation.

<p>Nordjylland Hjørring Frederikshavn Thisted Aalborg Midtjylland Brande Herning Holstebro Randers Skjern Silkeborg Viborg Aarhus</p>	<p>Syddanmark Esbjerg Fangel Kolding Odense Sønderborg Tønder Vardø Vejen Vejle Aabenraa</p>	<p>Sjælland og øerne Gladsaxe Glostrup Holbæk Hillerød Køge Nykøbing Falster Næstved Rønne Slagelse</p>
---	--	---

www.am-uddannelsen.dk Tlf. 70 107 706

Fortsat fra side 11

glade for med os, er, at vi kommer udefra og kan formidle erfaringer objektivt.

Netop det at være parternes fælles bus er meget positivt, vurderer Anders Kabel:

– Mange af vores konsulenter har prøvet at komme ud som BAT-patrulje eller sekretær for en fagforening. De siger med én stemme, at de bliver mødt med en helt anden åbenhed, fordi de ved, at vi ikke giver bøder.

Næste gang, så ...

Bambus har dog så meget pondus, at den godt kan give byggepladserne et rap over fingrene.

– Byggepladserne ved godt, at Bambus er en aftale mellem parterne. Der er ikke nogen, der har lyst til at få en kammeratlig samtale med afdelingslederen for

Dansk Byggeri. Man ved godt, at hvis man virkelig stiller sig på bagbenene, så er det der, man havner.

Men fremgangsmåden er nænsom:

– Vi kan lave nogle fremadrettede aftaler – når nu I næste gang skal sætte gipsplader op, så prøve at gøre det på denne måde – så, hokus pokus, begynder det at køre meget godt.

Sikkerhedsledere står alene

Bambus bruges ofte af de grønne skud i byggebranchen:

– Der er mange byggeledere, som er utrolig glade for bare at få nogle at snakke med. Mange ringer også for at få hjælp. Nogle af dem er meget grønne - unge byggeingeniører eller bygningskonstruktører med meget lidt byggepladserfaring - vi støder tit ind i, at de ikke engang er uddannet sikkerhedskoordinatorer.

Bambus-konsulent Evald Zacho får forklaret to polske håndværkere, at de skal benytte beskyttelsesbriller, når de rører – det står i sikkerhedsanvisningen på pakken.

– Sikkerhedslederne står ofte alene. Det er rart at have os at sparre med – det er noget nemmere at snakke med os end med den værste konkurrents sikkerhedsleder.

Virksomheder, der i forvejen har viden om arbejdsmiljø, kan være svære at røkke ved:

– Typisk har de en sikkerhedsleder, der mindst

arbejder halvtids. Det er ikke dem, der tager en folder til et møde eller undersøger, om BAR har lavet noget nyt. Men når vi kommer ud i den konkrete situation, og vi fortæller dem noget nyt, så siger de: Så gør vi det. Her er vejen fra information til ændring i praksis meget kort. Det er i virkeligheden det, vi profiterer lidt af. ■

Træt af sikkerhedsarbejdet

– outsource sikkerhedslederfunktionen til CRECEA

Læs mere på www.CRECEA.dk eller ring til CRECEA på telefon 70 10 86 00 · CRECEA er autoriseret arbejdsmiljørådgiver